

Servetifünun Edebiyatı'nda Roman

1. Yazar, gazetecilik hayatında ilk üç dört yıl çeviri ile uğraştı, sonra ilki "İffet" olmak üzere peş peşe kendi romanlarını yayımlamaya başladı. Özellikle sosyal sorunları, batıl inançları, aile geçimsizliklerini, yüzeyde kalan Batılılaşmayı konu edinen romanlarında daima gözlemden hareket eden bir realist-natüralist yöntemle eski İstanbul'un gündelik hayatından çok canlı sahneler yansıttı. Çoğunlukla halk çevrelerinden seçtiği kişilerini büyük bir ustalıkla konuştu.

Bu metinde tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
B) Mehmet Rauf
C) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
D) Hüseyin Cahit Yalçın
E) Halit Ziya Uşaklıgil

2. Halit Ziya ve Mehmet Rauf'un romanları ile hayatları yan yana düşünüldüğünde bu iki romancının, kimi zaman roman kişileriyle kendilerini özdeşleştirdikleri, kendi kişilik ve ideallerini romanlarındaki kişilere yükledikleri, bu sebeple onları âdeta kendi sözcüleri gibi kullandıkları, romanlarına verdikleri adlardan yarattıkları kişilerin ortak özelliklerine kadar kendi hayal ve hayatlarından bazı unsurları romanlarına soktukları görülmektedir.

Bu parçada Servetifünun romancılığındaki hangi özellik vurgulanmaktadır?

- A) Nesnellik
B) Karamsarlık
C) Gerçekçilik
D) Tasvir
E) Hayal-hakikat çatışması

3. Mehmet Rauf'un "Eylül" adlı eseri hangi roman türünün Türk edebiyatındaki ilk örneği kabul edilir?

- A) Edebî
B) Psikolojik
C) Tarihî
D) Polisiye
E) Yerli

4. Zengin bir yazı hayatına daha çok fennî konulardaki küçük tercüme ve derlemelerle başlayan ve bu yazılarında farklı imzalar kullanan yazar, ilk roman denemesini İzmir'de iken yaptı. Gazetede tefrika edilen "Sefile" adındaki bu roman sansürden geçmeyince kitap hâlinde basılamadı. Fakat cesaretini kaybetmeyerek çalışmalarına devam etti ve bir yıl sonra "Nemide"yi yazdı.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf
B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
C) Halit Ziya Uşaklıgil
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Hüseyin Cahit Yalçın

5. Vapur, Boğaziçi'ne koşuşan halk ile taşarak, köprüden çözülüp Boğaz'ın mavi göğsüne gömüldükçe içi açılıyor; gitgide kendinde bir ferahlık duyuyordu. Etrafına bakarak hepsi de memnun, güler yüzlü görünen yolcuların bahar ile kendilerinden geçerek sürdürdükleri hayat, ona duyduğu sevinçle, çok şevkli bir hayat gibi geliyor; geniş nefes alarak dalgalanan kır yeşilliklerinin, renk renk çiçeklerin taze kokularıyla içinde bir canlılık, bir faaliyet duyuyordu. Bütün üzüntü ve sıkıntısı Beyoğlu'nun karanlık sokaklarında kalmıştı. Her yüzde bir neşe vardı.

Bu parçanın yapı unsurları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hâkim anlatıcının bakış açısı vardır.
B) Anlatılan kişinin ruh dünyası çözümlenmiştir.
C) Olay kahramanın iş bulmasıdır.
D) Olay yeri Boğaziçi vapurudur.
E) Olay zamanı bahar mevsimidir.

6. Tanzimat ve Servetifünun Edebiyatı romanlarının benzer noktası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olayların zengin ve aydın zümre arasında ve daha çok İstanbul'da geçiyor olması.
B) Toplumsal sorunlara ağırlık vermeleri
C) Sade dil anlayışıyla yazılmaları
D) Teknik yönden olgun nitelikte olmaları
E) Klasisizm ve romantizm etkisiyle yazılmaları

Servetifünun Edebiyatı'nda Roman

7. “- - - -”

Mehmet Rauf'un bu sorusundan, yazılmasını istediği romanların her şeyiyle kendimizi yansıtan romanlar olduğu anlaşılıyor. Servetifünun Dönemi'nde işte böyle romanlar yazılmaya çalışılmıştır. Bu dönemin yazarları önceleri doğal olarak romantizmin etkisinde kalmışlarsa da zamanla gerçekçiliğe yönelerek içinde yaşadıkları toplumun yaşamını romana aktarmayı başarmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse Servetifünuncuların romantizmden realizme geçme isteği dile getirilmiş olur?

- A) Bütün anlatılar içinde edebiyat anlatıları, bunlar içinde de kurmaca anlatılar sanat dünyasında nasıl bir yere sahiptir?
- B) Birer okur olarak her birimizin romanlardaki gerçeklik öğelerini doğru tespit edebilmemiz ne kadar mümkün olabilir?
- C) Kurmaca metinlerde gerçeği aramak ne kadar doğrudur ve bu eserlerde gerçek denen şey ne derece bulunabilir?
- D) Kişileri çevremizde yaşayan insanlara benzeyen, olayları çevremizde olup bitenlerden oluşan romanlar ne zaman yazılacak?
- E) Gerçekliği metnin bütününde mi yoksa kişiler, zaman, mekân, tasvir ve teknik öğeler gibi her bir unsurda mı ayrı ayrı aramalıyız?

8. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi'nde roman türünün olgunluk kazandığının göstergelerinden biridir?

- A) Teknik kusurların azalması
- B) Tesadüflere sıkça rastlanması
- C) Romantizmin öne çıkması
- D) Kişilerin ruh tahlillerine önem verilmemesi
- E) Toplumsal meselelere değinilmemesi

9. Batılı anlamda romancılık bu dönemde başlamıştır. Romanlar realizm ve naturalizmin etkisinde gelişmiş, eserlerde gereksiz tasvirlerle yer verilmemiş, olaylar İstanbul ve yakınlarında geçerken Fransız cümle yapısına uygun devrik ve iç içe birleşik cümleler kullanılmıştır. Üst tabaka insanların kahraman olarak seçildiği eserlerde ruh çözümlenmeleri dikkat çekicidir.

Bu parçada sözü edilen edebiyat hareketi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat Edebiyatı
- B) Fecriati Edebiyatı
- C) Servetifünun Edebiyatı
- D) Milli Edebiyat
- E) Cumhuriyet Edebiyatı

10. Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Safvet Nezihi - Zavallı Necdet
- B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu - Gönül Hanım
- C) Hüseyin Cahit Yalçın - Nadide
- D) Mehmet Rauf - Genç Kız Kalbi
- E) Halit Ziya Uşaklıgil - Kan

11. Halit Ziya, Suut Kemal Yetkin'e gönderdiği bir mektupta romana başlayışını şöyle anlatmaktadır: “Dadılarının masallarıyla başladım, okumaya gücüm yetince Türkçede elime geçen bütün hikâyeleri okudum. Lakin on dört yaşlarına doğru Fransızca okuduklarımdan zevk almaya başlayınca artık Türkçe hikâye okumaktan vazgeçtim. Bir yandan eğitimim ve araştırmalarım devam ederken diğer yandan yazılar yazmaya başlamıştım. O zaman Fransız edebiyatı natüralizm akımının etkisindeydi. Balzac, Flaubert, Stendhal, Daudet, Zola, Concurt'lar sevdiğim başlıca yazarlardı. Eğer bu sanatta bir gelişme gösterebilmişsem bunu İstanbul'a geldikten sonra Servetifünun'da yayımladığım “Mai ve Siyah” ile İkdam'da yayımladığım küçük hikâyelerle mümkün olmuştur.”

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halit Ziya, ilk yazılarını eğitimine devam ederken yazmaya başlamıştır.
- B) Yazar masallarla başlayan okuma faaliyetini Türkçe ve Fransızca hikâyelerle sürdürmüştür.
- C) Halit Ziya, Servet-i Fünun dergisinde yayımladığı “Mai ve Siyah” romanıyla adını duyurmuştur.
- D) Yazar, Fransız edebiyatının önemli natüralistlerinden etkilenmiştir.
- E) Halit Ziya, romanlarını Servet-i Fünun ve İkdam'da yayımlamıştır.

12. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi romanları içerisinde yer almaz?

- A) Ferdi ve Şürekası
- B) Genç Kız Kalbi
- C) Kırk Hayatlar
- D) İntibah
- E) Aşk-ı Memnu

